

MORAVIȚA

Sediul consiliului local: Moravița nr. 29, telefon/fax 0256/397251; 0256/397250;

Coordonate:

45°15'26" lat. N;
21°16'01" long. E;

Repere istorice:

-1332-1337 - este consemnat în dijmele papale numele așezării **Mora** (Mura);

-1597 - populația Moraviței crește prin stabilirea mai multor familii venite din Caraș;

-1722 - au loc colonizări de familii germane din regiunea Rinului;

-1761 - o harta oficioasă a Curtții de la Viena arată **Moraviza** drept un sat cu populație majoritar românească;

-exista deja oficiu poștal, situat pe **Post-gasse** (Strada Poștei);

-1774-1776 - sârbii și parte din românii din Moravița sunt strămutați pe locul vechii vetre a satului sârbesc Radovanz, pe care-l numesc acum **Dejan**;

-1782 - baronul **Cristofor Nacu** (Nakó) așază la Gaiu Mic familii de slovaci care pe la anul 1806 părăsesc așezarea și se stabilesc în satele slovace din Caraș;

-1784-1786 - în Moravița sunt ridicate 145 de case pentru coloniștii germani;

-1894 - domeniul Moravița este cumpărat de la administrația financiară austriacă de dr. Adalbert Corniș (deținut până în anul 1905); -30 iunie 1902 - s-a născut la Gaiu Mic **Petre Râmneanțu**, prof. univ. dr., medic primar (d. 10.01.1981);

-1924 - localitatea avea 916 suflete;

-1936 - în Moravița erau moară cu aburi, fabrică de sifon, bancă populară, cooperativă de credit, post de jandarmi, oficiu poștal, gară, două coruri bărbățești, școală primară, fiind și sediu de circumscripție sanitară (dr. Victor Cutean);

-26 decembrie 1941 - se naște la Dejan **Kóbor Gheorghe**, viitor Vicar General Emerit al Episcopiei romano-catolice Timișoara;

-9 ianuarie 1945 - s-a născut la Dejan **Gheorghe Bogoevici**, dr. ing., fost consilier județean (decedat în anul.10.12.2002);

-2002 - comuna avea 2 388 de locuitori;
-2010 - Vama Moravița este ultramodernizată, în vederea aderării României la spațiul Schengen;

Populația stabilă la 1 ianuarie 2010 -total: 2 544 persoane, dintre care:

- masculină = 1 250 persoane

- feminină = 1 294 de persoane

Numărul locuințelor la 1 ianuarie 2010: 840

Sate componente: Moravița, Dejan (1786), Gaiu Mic (sec. XVI - villa Gay, Gayul), Stamura Germană (Deutsch Stamura, 1789);

Instituții școlare: Școală cu clasele I-VIII: Moravița; Școală cu clasele I-IV: Stamura Germană; Grădinițe cu program normal: Moravița, Stamura Germană și Dejan;

Instituții sanitare: Dispensar medical: Moravița; Farmacie umană: Moravița; Dispensar sanitar-veterinar: Stamura Germană; Farmacie veterinară: Moravița;

Instituții culturale: Cămine culturale: Moravița, Dejan, Gaiu Mic și Stamura Germană; Bibliotecă: Moravița (fondată în anul 1974);

Biserici și alte lăcașe de cult: Biserici ortodoxe române: Moravița (1774, biserică, dărâmată de coloniștii germani; 1962, capelă), Stamura Germană (1886, capelă), Dejan (1931, capelă) și Gaiu Mic (1832, capelă); Biserică ortodoxă sârbă: Dejan (1790); Biserici romano-catolice: Moravița (1911) și Dejan (1901); Biserică baptistă: Moravița (1947); Biserică penticostală: Moravița;

Ruga: Dejan (iunie), Stamura Germană (20 iulie - Sfântul Ilie), Moravița și Gaiu Mic (8 septembrie - Sfânta Maria Mică).

PRIMĂRIA ȘI CONSILIUL LOCAL AL COMUNEI MORAVIȚA

Fiștea Ion	primar	Dila Marian, consilier	PSD
Hopitean Francisc	viceprimar	Goldan Reghina-Sorina, consilier	PNL
Baciu Adrian-Gheorghe, consilier	PNL	Ioan Ionela, consilier	PNL
Ciortea Florin, consilier	PDL	Pop Octavian-Cosmin, consilier	PNL
Coroian Simion, consilier	PNL	Șimon Ioan, consilier	PNG
Cseics Zoran, consilier	PC	Tatoane Elena, consilier	PDL

MORAVIȚA

VETERANUL

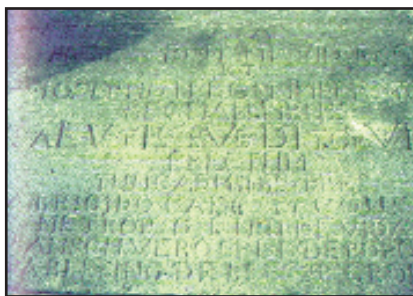
Ion Șimon s-a născut la începutul veacului trecut într-un sat din Moldova. I-a plăcut de mic armata. S-a înrolat voluntar în anul 1939 și a ajuns soldat la Batalionul 3 Vânători de Munte. A făcut războiul pe Frontul de Est. Era Războiul Sfânt împotriva bolșevismului. Atunci a primit mai multe medalii și decorații: „Trecerea Nistrului” (Mareșalul îi trimisese la început doar în Basarabia), Crucea Serviciului Credincios, Bărbăție și Credință, Virtutea Militară. A căzut prizonier la ruși. A fost eliberat în anul 1946. S-a întors acasă, în Moldova, dar nu a mai găsit pe nimeni: familia plecase în timpul foametei din

anii 1945-1946 în Banat. Au părăsit atunci mulți satul lui natal. S-a dus după ai săi în Banat și s-au bucurat cu toții când l-au revăzut, că îl crezuseră mort. S-a stabilit la Moravița, s-a însurat și a trăit acolo ani mulți, până în vara anului 2006. Ultimii ani Ion Șimon i-a petrecut mai mult printre albine, în grădina cu o sută de stupi, ajutat de feciorul mai mic, pe care l-a și făcut să îndrăgească albinăritul. Ion Șimon a fost unul dintre înțelepții Moraviței, iar amintirile lui despre vremurile de altădată sunau precum povestirile lui Ion Creangă...

PIATRA DE ONORARE

Spre sfârșitul anului 1776, pe când Episcopia Caransebeșului și a Vârșețului era condusă de episcopul Vichentie Popovici, ortodocșii români din Moravița au terminat construcția bisericii lor. Înainte de sfințirea lăcașului de cult, enoriașii din parohie l-au rugat pe episcopul Vichentie Popovici să alcătuiască un text care să fie cioplit în piatră de Rușchița, iar aceasta să fie

șezată deasupra ușii lăcașului de cult ca piatră de onorare (printre faptele episcopului se numără sfințirea bisericii ortodoxe române din Răcășdia, în anul 1778, ca și sfințirea bisericii ortodoxe române din Oravița Montană în anul 1784). În anul 1911 coloniștii șvabi au dărâmat însă biserica ortodoxă română, iar piatra de onorare a fost lăsată în părăsire în fața unei case din sat. Piatra a fost ridicată abia în anul 1923, dusă la Timișoara și păstrată azi în colecția de obiecte bisericești și de artă a Mitropoliei Banatului.

Biserica catolică din Moravița, în paragină

GHEORGHE
MIRCEA
BOGOEVICI

S-a născut la 9 ianuarie 1945, în localitatea Dejan. Absolvent al Facultății de Electronică din cadrul Institutului Politehnic din Timișoara (1967). Doctorat în specialitatea Mașini, Aparate și Acționări electrice (1987). Șef de lucrări la Facultatea de Electrotehnică a Universității „Politehnica” din Timișoara. A fost președinte al Consiliului Institutului Intercultural Timișoara. A fost pre-

ocupat de dimensiunea culturală a integrării europene a României. Membru-fondator al Clubului pentru Dialog Economic și Reformă (și vicepreședinte), al Societății Culturale „Țara Almăjului”, al Asociației „Orizonturi Universitare”, al Societății Culturale „Banatul”, din Timișoara. Consilier județean (1992-2000, apoi din ianuarie 2002). Membru al Delegației Permanente și al Comisiei Economice ale Consiliului Județean Timiș. În timpul mandatului său de consilier județean a fost organizată activitatea Centrului de Cultură și Artă al Județului Timiș, una dintre cele mai importante instituții de gen din vestul țării. A trecut la cele veșnice la 10 decembrie 2002.

MORAVIȚA

VICARUL GENERAL

Kóbor Gheorghe

S-a născut la 26 decembrie 1941 în satul Dejan. Studiile elementare le face la Dejan și Deta iar studii liceale la Alba-Iulia. Este licențiat al Facultății de Teologie Romano-Catolică din Alba-Iulia (1964). După terminarea facultății a fost repartizat la Parohia Romano - Catolică Arad - Centru (1964-1969). Preot la parohiile romano-catolice Cruceni (1969-1972) și Ciacova (din 1972). Președintele Organizației „Caritas” Ciacova și vicepreședintele Federației Organizațiilor „Caritas” a Diecezei Romano - Catolice de Timișoara (din 1990). Vicar-general al Episcopiei Romano-Catolice de Timișoara. Extraordinar de bogată sa activitate caritativă a fost răsplătită cu distincția **Crucea de merit în argint** a Federației „Caritas” din Germania (2000).

Cetățean de onoare al comunei Ciacova (1995). Cetățean de onoare al localității Jebel (1997).

IGIENĂ ȘI SĂNĂTATE

La 30 iunie 1902, se naște în satul Gaiu Mic, într-o familie de paori (țărani veniți din Oltenia), **Petre Râmneanțu**. Acesta va face o remarcabilă carieră medicală. Urmează cursurile Facultății de Medicină din Cluj-Napoca. Sprijinit de mentorul său, profesorul **Iuliu Moldovan** din Cluj, obține o **bursă Rockefeller** la Baltimore, în SUA. Ajunge profesor universitar în cadrul Institutului de Medicină din Timișoara și devine primul director al Institutului de Igienă și Sănătate Publică din capitala Banatului (fondat în anul 1946 prin Decret regal semnat de Mihai I și contrasemnat de dr. Petru Groza, prim-ministru). Institutul avea (și are) atribuții de coordonare metodologică, de cercetare și învățământ în domeniul medicinei preventive. Petre Râmneanțu va fi director al I.I.S.P. Timișoara până în anul 1951, când a renunțat la funcție, se pare în urma unor

DE-ALE

MORĂVIȚENILOR

Între anii 1793-1794, datorită secetei, la Moravița a fost mare foamete. Românii au supraviețuit pe moșia grofului Dézsán, pe locul actualului sat Dejan ● În anul 1817, nobilul Ioan Ghika, de origine română, catolicizat, rudă cu familia domnitoare Ghica din Moldova, a cumpărat domeniul contelui Dézsán. ● Localitatea Stamura-Germană a fost colonizată cu slovaci spre sfârșitul secolului al XVIII-lea. Din acele vremuri se păstrează casa cu etaj din piața localității, construită de groful **Iosif Malenit** ● În anul 1858 se inaugurează calea ferată Timișoara - Stamura Moravița - Jam cu o stație în Deta ● Cărturarul **Eftimie Murgu**, cel care a condus vestita adunare populară revoluționară de pe Câmpia Libertății din Lugoj în mai 1848, a fost de două ori deputat ales în circumscripția Moravița, ultima oară în anul 1861 ● La anul 1879, locuitorii Moraviței sunt loviți de o epidemie de holeră care a făcut numeroase victime. ● Până la anul 1918, populația slovacă din Stamura Germană este asimilată de masa coloniștilor germani veniți în localitate din Lovrin, Săcălaz și Bulgăruș

acuze că ar fi fost în anii interbelici un adept al eugeniei (teorie care preconizează ameliorarea populațiilor umane prin măsuri genetice, cum ar fi alegerea părinților, sterilizarea, interzicerea procreării etc.), acuze nedovedite însă. Profesorul Petre Râmneanțu a trecut la cele veșnice la București, la 10 ianuarie 1981.

În prezent, Institutul de Igienă și Sănătate Publică din Timișoara, cu numele „**Prof. dr. Leonida Georgescu**”, este condus de **prof. univ. dr. Roxana Moldovan**.

Petre Râmneanțu - medic militar, 1941